

Új ESRS-ek: egyszerűbb jelentéstétel, új felkészülési kihívások

2026. 09. 08.

Az Európai Bizottság 2026. július 3-án elfogadta az Európai Fenntarthatósági Beszámolási Standardok alapjait, vagyis az ESRS-ek átfogó felülvizsgálatát. A módosítás az Omnibus I egyszerűsítési csomag részeként arra irányul, hogy a Vállalati Fenntarthatósági Beszámolási Irányelv (CSRD) szerinti fenntarthatósági jelentéstétel kevésbé adminisztratív, ugyanakkor továbbra is ellenőrizhető legyen. A változások lényege nem az, hogy a fenntarthatósági információk jelentősége csökkenne, hanem az, hogy a jelentések a valóban lényeges hatásokra, kockázatokra és lehetőségekre (Impact, Risk and Opportunity – IRO) koncentráljanak.

A módosított standardokat kötelezően a 2027. január 1-jén kezdődő üzleti évekre kell alkalmazni. A vállalatok ugyanakkor dönthetnek úgy, hogy az új ESRS-eket már a 2026-os üzleti évre vonatkozó beszámoló készítésekor is alkalmazzák, illetve a 2026-os beszámolási időszakra meghatározott átmeneti könnyítéseket vesznek igénybe. Emiatt a változások nem csak távolabbi szabályozási fejleményként kezelendők: a 2026-os beszámoló tervezése, a GAP táblák aktualizálása, az adatbekérési folyamatok áttekintése és a kettős lényegességi elemzés (DMA) módszertanának felülvizsgálata már most aktuális feladat lehet a CSRD-kötelezett, illetve ESRS szerinti önkéntes jelentést készítő vállalatok számára.

Kevesebb adatpont, fókuszáltabb jelentés

A módosítások legszembevetőbb eleme a kötelező adatpontok számának jelentős csökkentése. Az eredeti ESRS-t és a mostani módosítást is kidolgozó EFRAG (European Financial Reporting Advisory Group, Európai Pénzügyi Beszámolási Tanácsadó Csoport) javaslata alapján a kötelező adatpontok száma mintegy 61%-kal mérséklődik, miközben az összes önkéntes adatpont megszűnik és a standardok szövege is lerövidül, ezáltal áttekinthetőbbé válik. Ez a gyakorlatban kevesebb kötelező közzétételt, egyszerűbb riportstruktúrát és alacsonyabb adatgyűjtési, dokumentációs, valamint ellenőrzési terhet eredményezhet. A vállalatok számára ugyanakkor ez nem jelenti azt, hogy automatikusan kevesebb szakmai döntést kell meghozniuk, inkább azt jelenti, hogy nagyobb jelentősége lesz annak, mely információkat minősítenek valóban lényegesnek.

A felülvizsgálat a kvantitatív adatok szerepét is erősíti. A korábbi gyakorlatban számos jelentés terjedelmes narratív magyarázatokra épült, amelyek nem minden esetben növelték arányosan a jelentés használhatóságát. Az új logika szerint a hangsúly inkább az összehasonlítható információkra kerül, miközben a túlzottan részletező, checklistá-szerű szöveges közzétételek szerepe csökkenhet. Ezzel párhuzamosan a standardok egyértelműbben különítik el a kötelező és az önkéntesen jelenthető információkat, ami a riportkészítők és a tanúsítók számára is tisztább elvárási keretet adhat.

A lényegességi elv megerősödése: A „mindent jelentsünk” szemlélettől a célzott adatközlés felé

A módosítások egyik legfontosabb üzenete, hogy a vállalatoknak nem kell, illetve főszabály szerint nem is szabad nem lényeges információkat közzé tenniük. Ez érdemi szemléletváltás az első, ESRS alapján készült fenntarthatósági jelentésekhez képest, amelyekben sok vállalat a megfelelési kockázat csökkentése érdekében szinte minden lehetséges adatpontot igyekezett kitölteni. Az új standard logikája ezzel szemben a lényeges információk kiválasztását és alátámasztását helyezi előtérbe: a jelentésnek nem minden lehetséges érdekelt fél valamennyi információs igényére, hanem a döntéshozatal szempontjából releváns fenntarthatósági információkra kell koncentrálnia. Ezt támogatja a top-down kettős lényegességi megközelítés is: A vállalatok a jövőben az üzleti modelljükből, stratégiájukból, ágazati sajátosságaikból, földrajzi jelenlétükből és értékláncukból kiindulva is levonhatnak következtetéseket egy téma vagy altéma lényegességére vonatkozóan. Ha például egy adott fenntarthatósági téma a vállalat tevékenysége, földrajzi kitétsége vagy üzleti modellje alapján egyértelműen nem releváns, nem feltétlenül szükséges minden egyes kapcsolódó hatást, kockázatot és lehetőséget külön-külön részletesen értékelni. Ez arányosabb és hatékonyabb kettős lényegességi folyamatot eredményezhet, feltéve, hogy a kizárások és következtetések megfelelően dokumentáltak.

A gyakorlati kihívás ezért nem az lesz, hogy a vállalatok kevesebb táblázatot töltsenek ki, hanem az, hogy a lényegességgel kapcsolatos döntéseik visszakövethetők legyenek. A dokumentációban célszerű külön kezelni a témaszintű döntést, az adatpontszintű információsűrítést, valamint azokat az eseteket, ahol a vállalat valamely információt azért nem tesz közzé, mert azt nem minősítette lényegesnek. Ez a tanúsítási folyamat szempontjából is fontos, mivel a kevesebb adatpont csak akkor jelent valódi könnyítést, ha a nem jelentett információkra vonatkozó döntések is alátámaszthatók.

Értéklánc-adatok: arányosabb, de továbbra is erős dokumentációs követelmény

Az első ESRS-jelentések egyik legnagyobb gyakorlati nehézségét az értéklánci információk gyűjtése jelentette. Sok CSRD kötelezett vállalat olyan beszállítóktól vagy egyéb üzleti partnerektől próbált adatot gyűjteni, amelyek maguk nem tartoztak fenntarthatósági jelentéstételi kötelezettség alá, és nem rendelkeztek megfelelő adatstruktúrákkal. Az új ESRS-ek ezen a területen is arányosabb megközelítést vezetnek be: az értékláncra vonatkozó információk beszerzésénél, korlátozottságánál és részleges jelentési hatókörénél nagyobb szerepet kapnak a gyakorlati megvalósíthatósági szempontok.

A vállalatok bizonyos esetekben támaszkodhatnak ésszerűen rendelkezésre álló és alátámasztható információkra, ideértve iparági, regionális vagy egyéb külső adatforrásokat is, ha a közvetlen adatbekérés aránytalan költséggel vagy erőforrás-ráfordítással járna. Ez különösen azoknál a beszállítóknál lehet releváns, amelyek nem CSRD-kötelezettek, kisebb méretűek, vagy olyan piacokon működnek, ahol a fenntarthatósági adatgyűjtés még kevésbé fejlett. A könnyítés azonban nem azt jelenti, hogy az értéklánc figyelmen kívül hagyható: a vállalatnak továbbra is be kell mutatnia, milyen információkra támaszkodott, ezek milyen korlátokkal rendelkeznek, és milyen logika alapján jutott lényegességi következtetésre.

Szintén jelentős változás, hogy bizonyos esetekben részleges adatlefedettség mellett is közzétehető lehet egy mutatószám. Ez gyakorlati szempontból fontos könnyítés, mert előfordulhat, hogy egy vállalat lényeges hatást vagy kockázatot azonosít az értékláncban, de az ahhoz kapcsolódó mérőszámot még nem tudja teljeskörűen, valamennyi érintett partnerre kiterjedően előállítani. Ilyen esetekben a jelentésnek transzparensszerűen kell kezelnie az adatlefedettség korlátait és a tervezett javító intézkedéseket.

Valós és kiegyensúlyozott bemutatás

A módosítások pontosítják az ún. „fair presentation” követelményét is. A szabályozási logika szerint a valós és kiegyensúlyozott bemutatás nem minden egyes adatpontra külön-külön értelmezendő, hanem a fenntarthatósági jelentés egészére vonatkozik. Ez a pontosítás tanúsítás szempontjából is nagyon fontos, mert csökkentheti azt az értelmezési kockázatot, hogy a vállalatok minden adatpontot önállóan, teljeskörűen alátámasztandó tételként kezeljenek, a jelentés egészének összképe helyett.

A részletes és összevont adatközlés közötti egyensúly kialakításában is nagyobb vállalati mozgástér jelenik meg. A módosított ESRS-ek alapján az, hogy a kettős lényegességi elemzés bizonyos földrajzi, üzletági vagy egyéb bontásban történt, önmagában nem jelenti azt, hogy a jelentésben ugyanilyen részletezettségű közzétételre is szükség van. Az adatok bontási szintjét annak kell meghatároznia, hogy az adott részletezés szükséges-e a lényeges információ megértéséhez, illetve, hogy az összevont bemutatás nem fed-e el lényeges eltéréseket.

A módosítások emellett lehetőséget biztosítanak bizonyos információk elhagyására is, ha azok közzététele súlyosan sértené a vállalkozás üzleti helyzetét vagy üzleti érdekeit. Ez érzékeny terület, mivel a kivétel alkalmazása nem válhat általános indokká a kellemetlen vagy nehezen kezelhető információk kihagyására. A gyakorlatban ezért különösen fontos lesz, hogy az ilyen döntések megfelelően indokoltak és dokumentáltak legyenek, és a vállalat a jelentésben továbbra is biztosítsa a lényeges fenntarthatósági információk átlátható bemutatását.

Várható pénzügyi hatások: becslések, átmeneti könnyítések és kapcsolódó auditkockázatok

A várható pénzügyi hatások bemutatása az ESRS-ek egyik legösszetettebb területe, különösen olyan fenntarthatósági kockázatok esetén, ahol a pénzügyi következmények időtávja, valószínűsége vagy számszerűsíthetősége bizonytalan. A módosítások ennek kezelésére pontosítják, hogy az ilyen közzétételek sok esetben becsléseken alapulnak, ezért a későbbi felülvizsgálat vagy módosítás nem minősül automatikusan jelentési hibának. Ez csökkentheti a vállalatok bizonytalanságát és auditkockázatát azokban az esetekben, ahol a pénzügyi hatások megítélése még fejlődő módszertanokra vagy korlátozott adatokra épül.

A szabályozás további átmeneti könnyítéseket és egyéves bevezetési időszakot biztosít a fenntarthatósági témákhoz kapcsolódó várható kockázatok és lehetőségek pénzügyi következményeinek megbízható azonosítására, számszerűsítésére és bemutatására. A könnyítés elsősorban azon területeken – például környezeti területek - jelent támogatást, ahol a szükséges módszertanok, adatok vagy becslési gyakorlatok kialakítása még folyamatban van.

A vállalatok számára ugyanakkor ez nem mentesülést jelent a gondolkodás alól; érdemes már most kialakítani azt a módszertani logikát, amely meghatározza, milyen fenntarthatósági kockázatokhoz kapcsolódhat pénzügyi hatás, milyen feltételezések használhatók, és hogyan történik a becslések későbbi frissítése.

Klímával és környezettel kapcsolatos közzétételek: célzott, témaspecifikus egyszerűsítések

Az éghajlatváltozással kapcsolatos közzétételek területén a módosított ESRS-ek közelebb kerülnek a többi nagy nemzetközi fenntarthatósági standard logikájához. Az üvegházhatású gázkibocsátások riportálási határának meghatározásakor a vállalatok választhatnak a pénzügyi kontroll és a működési kontroll alapú megközelítés között. Ez rugalmasabb konszolidációs logikát biztosíthat, különösen komplex csoportstruktúrák vagy eltérő működési modellek esetén. A választott megközelítés ugyanakkor stratégiai jelentőségű, mert befolyásolja a jelentett kibocsátási adatokat, az összehasonlíthatóságot és a későbbi célkitűzések értékelését is.

A klímaváltozáshoz kapcsolódó átállási tervek esetében a módosítások nagyobb hangsúlyt helyeznek az átláthatóságra. Amennyiben a vállalat átállási tervének céljai nem kompatibilisek az 1,5 °C-os klímacéllal, ezt egyértelműen jelezni kell. Ez nem pusztán technikai közzétételi kérdés, hanem az átállási terv hitelességének és hozzá kapcsolódó vállalati elkötelezettség vizsgálatához és alátámasztásához kapcsolódik. A vállalatoknak ezért érdemes felülvizsgálniuk, hogy meglévő céljaik, intézkedéseik és dekarbonizációs pályájuk milyen mértékben támasztják alá a jelentésben szereplő állításokat.

A környezeti standardok egyéb területein is több célzott könnyítés jelenik meg. A mikroműanyagokkal kapcsolatos közzétételi követelmény a primer (gyártás során keletkező) kategóriára korlátozódik, míg a szekunder (műanyag hulladékok szétesésével keletkező) kategóriára vonatkozó kvantitatív jelentéstétel nem elvárás. A szennyezőanyag-kibocsátások esetében a jelentendő szennyezőanyagok kiválasztása nagyobb mértékben épülhet vezetői értékelésre, figyelembe véve a vállalat tevékenységét és ágazati sajátosságait. A különös aggodalomra okot adó anyagokra vonatkozó közzétételeknél pedig egyéves átmeneti könnyítés kerül bevezetésre, ami több időt biztosíthat az adatok és beszállítói információk összegyűjtésére.

Társadalmi témák: CSDDD-összhang és pénzügyi szektorra vonatkozó speciális szabályok

A társadalmi témák esetében a módosítások egyik fontos pontosítása az emberi jogi és diszkriminációs incidensek jelentéséhez kapcsolódik. A jövőben nem minden bejelentett vagy korai szakaszban lévő ügy minősül automatikusan közzéteendő incidensnek: a jelentési kötelezettség a megalapozottan igazolt és ellenőrzött esetekre fókuszál. Ez csökkentheti a bizonytalan, még vizsgálat alatt álló ügyek túlzott riportálását, ugyanakkor a vállalatoknak továbbra is biztosítaniuk kell, hogy panaszkezelési, vizsgálati és nyilvántartási folyamataik megfelelően alátámasszák az incidensekre vonatkozó jelentési döntéseket.

A módosítások célja az ESRS-ek és a CSDDD követelményeinek jobb összehangolása is, különösen az átvilágítási folyamatok és az emberi jogi kockázatok kezelése területén. Ez a vállalatok számára azért lényeges, mert a fenntarthatósági jelentéstétel és a due diligence folyamatok egyre kevésbé kezelhetők egymástól független megfelelési feladatként. A gyakorlatban célszerű lesz a beszállítói átvilágítás, a kockázatkezelés, a panaszkezelés és az ESRS szerinti közzétételek közötti kapcsolatot egyértelműen dokumentálni.

A pénzügyi szektor számára a módosítások speciális könnyítéseket is tartalmaznak. Bizonyos vagyonkezelési tevékenységek esetén, különösen akkor, ha a pénzügyi intézmény ügyfelei megbízásából és azok érdekében kezeli a befektetéseket, lehetőség nyílik arra, hogy ezek a befektetések ne jelenjenek meg az adott intézmény saját fenntarthatósági jelentésében. A változtatás célja a párhuzamos vagy ismétlődő adatszolgáltatási kötelezettségek elkerülése, valamint az indokolatlan adminisztratív terhek mérséklése.

2026-os átmeneti szabályok és könnyítések

A hatálybalépési és alkalmazási szabályok miatt a 2026-os üzleti év különösen fontos átmeneti időszak lehet. A vállalatoknak mérlegelniük kell, hogy a korábbi ESRS-verziót alkalmazzák, az új standardok korai alkalmazása mellett döntenek, vagy bizonyos átmeneti könnyítéseket vesznek igénybe. Ezt a döntést nem célszerű a jelentéskészítés végére hagyni, mert hatással lehet az adatpontlistára, a lényegességi módszertanra, az értéklánci adatbekérésekre, valamint a tanúsítási felkészülésre is.

A 2026-os évre vonatkozó átmeneti könnyítések között jelentésszerkezeti elemek is szerepelnek. Ilyen például az átfogó összefoglaló és bizonyos taxonómia-közzétételek külön mellékletben történő bemutatásának lehetősége. Ez letisztultabb jelentésszerkezetet eredményezhet, mivel a vezetői összefoglaló és a technikai jellegű, részletes közzétételek jobban elkülöníthetők. A vállalatoknak ugyanakkor ügyelniük kell arra, hogy a szerkezeti egyszerűsítés ne vezessen a lényeges információk elvesztéséhez vagy nehezebb megtalálhatóságához.

Mire érdemes most felkészülni?

Bár a felülvizsgálat egyértelműen a jelentési teher csökkentését célozza, a vállalatok számára a következő időszakban több gyakorlati feladat is adódik. A meglévő ESRS GAP elemzéseket és adatpontlistákat érdemes összevetni az új standardlogikával, különösen a kötelező adatpontok csökkenése, a lényegességi szűrés és az értéklánci könnyítések szempontjából.

A korábbi, politikákra, intézkedésekre, mérőszámokra és célokra vonatkozó közzétételi követelményekhez kapcsolódó hivatkozásokat, valamint az ezek rögzítésére használt dokumentációs keretrendszereket szintén célszerű aktualizálni. Érdemes felülvizsgálni azt a jelentéstételi logikát is, amely a lényeges fenntarthatósági témákhoz kapcsolódó politikák, intézkedések és célok bemutatását strukturálja, hogy a dokumentáció megfelelően az új terminológiának és alkalmazási logikának.

Gyakorlati fókuszpontok a 2026-os évre vonatkozó jelentésre való felkészüléshez

- döntés az alkalmazandó ESRS-verzióról vagy átmeneti könnyítésről;
- kettős lényegesség módszertan frissítése, különösen a felülről lefelé történő, adatpontszintű szűrés alkalmazásával;
- értéklánci adatbekérési folyamatok és becslési logika újragondolása;
- várható pénzügyi hatások módszertani és visszakövethetőség dokumentációjának kialakítása;
- jelentésszerkezet, közzétételi követelmények, GAP táblák és belső sablonok aktualizálása

Összességében az új ESRS rendszer nem a fenntarthatósági jelentéstétel jelentőségének csökkenését, hanem annak fókuszáltabb és arányosabb alkalmazását vetíti előre. A kevesebb adatpont és a rugalmasabb szabályok valódi könnyítést jelenthetnek, de csak akkor, ha a vállalatok képesek következetesen és auditálható módon megindokolni, mely információkat tartják lényegesnek, milyen adatforrásokra támaszkodnak, és hogyan kezelik az átmeneti időszakban fennálló adat- és módszertani korlátokat. Fontos ugyanakkor, hogy a bemutatott változások a 2026. július 3-án az Európai Bizottság által elfogadott felülvizsgált ESRS-eken alapulnak, amelyek jelen hírlevél közzétételének időpontjában még az Európai Parlament és a Tanács ellenőrzési eljárása alatt állnak. Amennyiben sem az Európai Parlament, sem a Tanács nem emel kifogást a módosításokkal szemben, azok várhatóan 2026 szeptemberében lépnek hatályba.

Amennyiben a fentiekkel kapcsolatban kérdés merülne fel, tanácsadóink készséggel állnak rendelkezésre.

A hírlevelünkben található információk csupán tájékoztatásul szolgálnak. Ezek az információk nem helyettesítik a szakmai tanácsadást és nem szolgálnak bármely döntés vagy cselekmény alapjául a tanácsadójával való előzetes konzultáció nélkül.

Bővebb információ: www.forvismazars.com/hu

Leiratkozás a hírlevélről, illetve adatmódosítás: forvismazars@mazars.hu

Bagyura András

Igazgató

T: +36 1 429 3010

andras.bagyura@mazars.hu

A Forvis Mazars Group SC a világ egyik vezető professzionális hálózata, a Forvis Mazars Global független tagja. Több mint 100 országban jelen lévő nemzetközi integrált partnerségként a Forvis Mazars Group könyvvizsgálatra, adó- és tranzakciós tanácsadásra szakosodott. Több mint 40 000 munkatársunk szakértelmére és kulturális ismereteire támaszkodhatunk világszerte, hogy ügyfeleinket – méretüktől függetlenül – segítsük a fejlődésük minden szakaszában.

A Magyarországon 1991 óta jelen lévő Forvis Mazars az egyik vezető hazai könyvvizsgáló és tanácsadó vállalat. Több mint 230 magasan képzett és elkötelezett szakemberrel teljes körű szolgáltatást nyújtunk ügyfeleinknek valamennyi ágazatban, a pénzügyi és a banki szektorban ugyanúgy, mint az iparban és a szolgáltatások területén. Ügyfeleink között a tőzsdén jegyzett, nemzetközi nagyvállalatok hazai leányvállalatai mellett megtalálhatók a magyar kis- és középvállalatok is.